

ВАСИЛЬ ОХРІМЕНКО

УЛЯНА

Дана історично-драматична поема з комуністичного реалізму належить до збірки „Волоцюга“, яка є присвячена 100-річчю з дня смерті Тараса Григоровича Шевченка, але, через бракування коштів та добромудрих людей, ще не друкувалася.

АВТОР.

В-во „Комета“, 1954, Мельбурн, Австралія

УЛЯНА

1

„Ой, походила та побродила
Журавочка з дітьми,
А за нею журавличок
Ніженькими дibble;
Він курликає й дibble.
Ой, п'є милив горілочку
А шинкарочка сипле.
Шинкарочка наливає.
Стойть мила у воротях
І слізози, слізози, проливає.
Не плач, мила, утри личенько,
Така твоя доля!

— Ти ж полюбила п'яниченьку
При місяцю стоя?
— Не я його полюбила,
Полюбила його мати
Та й звеліла мені мати
На рушничку stati“.
Так, люди, співали
(Щоб не забували)
• Одесі і кругом,
З піснею царат топили.

Біда нова знайшлась біgom,
І комуністи уродили.
„Панське додолу! Наше вгору!“
Кричали люди в ту пору.
Тим часом, Ленінова* сила,
Винайшла іскру прокляту;
Ота „іскра“ й запалила
Вашу і нашу хату.
Леніна, всі поважали
За хитру халепу.
Люди радівши роз'їзджали,
Бо, за часів Н.Е.П.у,
Було вільно, не тисли.
Ленін заслужував ласку,
Поки лихі не піднесли
Приблуду кавказьку,**
Котора Ленінову душу
У пекло післала
І Ленінів смушок
В мавзолей зховала.
Після цього, бідна мати,
Ваяли велике помело
Та й заходилися рівняти
Убоге місто і село.
Зрівняли села в Україні:
Сльозами й потом залили,
Комуністи — свині, свині,
Людей у пекло завели.

Ій-Богу, всі духи злі
Зійшлись в радянськім селі.
Чи буря поваляла?
Чи артилерія стріляла?
А чи роками бомбили?
Ну, все дощенту розвалили.
Обідрані стоять хати.
Соромно навіть казати . . .
Ні кола, ні двора.
Обірвано-боса дітвора.
Комуністи та активи
Й концтабори — колективи.
Невільні люди — раби.
Хочеш? Не хочеш? — Люби !!
Бо, відразу налигають
І на Камчатку запхають,
„Свої“ придурки активні,
За „колгоспи“ — катівні.
Люди мовчать, не телень,
Кожну ніч і кожний день.
Коло села було місто.
У місті: не чисто,
Стоять підняті догори
Червоні зірки й прапори,
Серпи та молоти стирчать,
Люди бояться й мовчать.
Убогі фабрики й заводи,
До них прикріплені народи.

Без тюрми — тюрма.
Нічогісінько ж нема.
Крамниці й склепи порожні.
А, душегуби безбожні,
Чорним вороном гуркочуть
І розстрілють, кого хочуть.
Отаке, місто й село,
За комуністів було.
Тепер візьмемося за справу.
Серед села, коло ставу,
Жила родина, не~~давно~~,
Працювала й дещо мала
Та діточок годувала.
Аж п'ятеро було діток:
Павло, Петро, Оксана, Тетяна,
Також була, вже підліток,
Оця моя Уляна.
Уляна, учившись працювати,
По воду ходила,
(За що її рідна мати
Надмірно любила)
Замітала хату натоплену
І білизну мочила.
Та з кобзаря „Утоплену“
Напам'ять учила . . .
Коло Одеси проживала,
Їхня дядина — вдова.
У житті різно бува.

Дядина, дітей немала,
Старілася та знемагала
І, коли в них гостювала,
Завжди свого брата благала:
„Послухай, брате, сокілоньку,
Пожалій мене стару,
Дай мені сина чи доньку,
Бо можливо я умру
І кому, коли не брату,
Залишу подвір'я й хату“.
Порадившись, батько й мати,
Рішили Уляну дати.
Уляна, чувши порадини,
Руками плескала.
„Я пойду до дядини“. —
Радісно сказала.
„Буду її доглядати,
На випадок горя.
Будем ходити гуляти
До міста і моря“...
Уляну дядина забрала,
Як рідну дитину.
Там, Уляна, убирала
Гарненько хатину...
Забулись справу доказати.
Почнемо знову. Ага-га!
На все треба почекати.
Всьому є час і черга.

Не у місті, у селі
Жила згадана родина.
Не по небі, по землі
Ходить лиха година.
Родина рано вставала
Та пізно спати лягала
І одна вона в селі
Мала кроваві мозолі.
Раз повечерявши, були,
Полягали спати.
Діти сплючи хропли.
Втомлений батько й мати
Радилися що робити,
Як переночують.
Ту ніч почали бити.
Рантом, вони чують,
Їхні ворота впали
(Лихі повалили)
І до хати, як попало,
Гурт люду привалило.
„Відкривай класовий ворог!“***
Всі вони кричали,
Ніби горів у них порох,
Як гади сичали.
„Ви — класові вороги,
Згинете всі, до ноги!...
Куркулі! . . . Куркулі! . . .
Не будете у селі!..“

Зайшовши в хату, закричали,
Як пси загарчали:
„Збирайтесь!.. Ви поїдете
Туди, де не бували!..
„Уставайте, мої діти,
Відбирають у нас хату“.
Діти гуртом заплакали:
„Куди ми підем, ТАТУ?!“
„В Сибір — кати балакали —
— Звірів годувати!..
Сумно, сумно заплакали
Батько, діти й мати...
Розібрали господарство;
Стодолу, хлів, хату...
Всю родину на мигарство,
Післали на страту.
Пізніше слухи були:
„Всі загинули в Сибірі...“
Мабуть, птахи розповіли,
Летючи **б** ірій?
Говорять, змія людей гробить.
Змія має отруту і хвіст.
Але, змія того не зробить,
Що робить кожний комуніст.
Він іздирає і зпуска
Останню з брата сорочку.
Кремль жорстокий винуска
Шолопуту квочку,

Котора вже облетіла
Всі землі та річки
І неправду розпустила
Про всі п'ятирічки.
На папері підвищили
Добробут і відсотки.
Життя людське знищили
Комуністи — ідоти, ідотки.

ІІ

Морський вітер віє, повіває.
Людям життя при советах немає.
Вітер буйний відносить всі балачки,
Геть, у море, до дикої качки.
Сіра качка серед моря ночує,
Вона людське все горенько чує.
Перше горе — комуністи лихії.
Друге горе — окупанти тяжкії.
Третє горе: є свої піdlі люди,
Братоїди продажні, як юди.
Гиля, качка, ти сіро-половенька!
Нас чекає вже думка новенька:
Зникла родина з діточками.
Ой, ой! Тяжка рана.
Про подію із батьками
Дізнавшись, Уляна,
Дні й ночі голосила,
Не спала, не їла,

Все Бога просила,
Щоб умерти, але смерти
Доля не судила.
Місяці, тижні, проходили.
Сльози сушили Улянку.
Люди раду находили.
І, одного ранку,
Дядині пораду дано:
„Гей, чуєш, Уляно,
Вставай, поїдем мандрувати!
Грошій трішки маєм.
Сусідка догляне хати
А ми погуляєм.
Ти завжди плачеш, сумуєш.
Я також печуся.
Уставай, лишень, чи чуєш?!”
„Зараз уберуся“
Відказала Уляночка
І, вставши одяглася,
Виглядала, як панночка;
Така вже вдалася.
Продала дещо дядина.
За дістані гроші,
Якась буде розрадина.
Уляна є дорогше.
Все замкнули прудко.
Ніхто іх не гаїв.
До станції пішли хутко.

І гайда в Миколаїв;
З Миколаєва у Крим,
Севастополь, Ялту . . .
Веселенько було їм,
Було не без жарту.
В Ялті вони спіткали
Одного хлопчину;
Їсти просив, бідолаха,
Сидячи під тином.
„Як тебе звати?“
Піклуючись дядина питала.
А Уляна з корзинки
Пиріжки виймала.
Дали пиріжків маленьких.
— Де батько твій і мати?
Хлопець зробивсь веселеньким
Й почав розповідати:
„Різні прізвища бувають.
(Говорив покірним тоном)
У приюті називають
Всі мене Антоном.
Мою знищено родину . . .“
— „Завіщо?“
— „Не знаю.
Я втік і лиху годину
Тут переживаю.“
— Він, сирітка, як я . . .
Уляна ридала

I, як пташечка, як ангеля,
З очі заглядала.

Тримала дядина Уляну,
І себе в груди била . . .
А Уляна, ніби п'яна,
Хлопця полюбила.
— Чому?

Самі угадайте.

Гарно розчисала.

„Грошеняток йому дайте“ . . .

Дядині сказала.

Дали й грошей. Розлучавшись
Уляна трохи відвісла,
Дала руку на розлуку
І дуже ніжно зтисла.

„Ми з Одеси, пам'ятай,
Мене Уляною кличуть.

Ти коли-небудь завітай,
Як тобі час зичить“ . . .

Дядина, ніби раділа.
Обличчя дядини всміхалось.
У дійсності вона мліла,

Її серце рвалось.

Лихі, лихі часи були.

Отак кати працюють:

Батьки в Сибірі погнили
А діти старцюють.*****

Дядина, як побачила,

Не спала ночами.
Всюди, діти жебрачили,
По містах тисячами.
Ой, лишенько! Ой, мамочко!“
Стала промовляти . . .
„Час дитино, Уляночко,
Додому вертати“ . . .
Пару міст обвітали.
Сям-там окунулись,
Поїздили, погуляли
І назад вернулись,
Здається, лихо загойви.
Раптом друге сталося:
Вмерла дядина, не хворіви.
„Серце розірвалось,“
Говорили лікарі.
Людей зібралось у дворі.
Зробили труну-ложе
І стали хоронити.
А Уляна? . . .
Боже, Боже!!
Що мені робити?
Мушу благати Святих,
Бо сліз річка льється.
Карай, Боже, всіх тих,
Хто з сиріт сміється!
Шаленно тужила сирітка — Уляна.
Сльози кроваві із неї лились.

Уляна, в яму впала, — „Заспіте!“ —
і ричала.

— Я не хочу жити!... — Люди, взялися,
Витягли з ями і віднесли до хати.
Бабусі, сусідки, до неї зійшлися,
Всі почали просити Уляну, благати.
Дядину сховали. Люди розійшлися.
Уляна лишилась одна-однією
На цілому світі, кругом сирота.
Я нині журюся та плачу над нею.
Щемить мое серце і людей пита:
Скажіть, добрі люди, що її робити?!
Вона є занадто ще молода.
Кожному є шкода себе загубити.
Серце жити хоче. Кров, — не вода.
Батьки її вмерли цілком невинні.
У радянськім „раю“ лише так бува:
Люди, носять плями під очима сині,
Ізмучені й бліdnі в'януть, як трава.
Ох, доля жорстока, Уляну чатує,
Молоду, невинну, в яму валя.
Іноді злий батько дитину катує
Та поміркує й скаже: „Хай погуля“...
Можливо прийде зміна і щастя спіткає.
Виростай Уляно! Вже не немовля.
Майбутність побачим — що Уляну чекає.
А тепер бабуся її забавля.
Могилу, Уляну, квітами обсадила;

Найбільше барвінку та зеленої рути.
Часто там, Уляна, плакати ходила.
Буду кінчати, щоб не забути.

III

Що ти, хлопче, наробив?!

Чи ти розум загубив?

Нащо ти Уляну полюбив?

А Уляночка --- пташечта

Стояла на рундуці

Із соловейком у руці.

„Соловейко маленький,

В тебе голос тоненький,

Співай в оцюму дворі

Кожний ранок, на зорі,

До віконця підлети

І щебечи для сироти“

Ти, Уляночко-душечко,

Відчиняй віконечко,

Я буду рано прилітати

Й буду тобі щебетати . . .

Улянині намучились руки

В кухні, коло тіста.

Обридли кухарські штуки.

Пішла Уляна до міста.

На фабриці працювала

За „хліба скоринку“.

Уляна, ніколи не бувала,

В театрі чи шинку.
Чому вона не бувала?
Ба... мала' натуру.
Уляна добре пізнала
Радянську „культуру“,
В котрій чорне є білим,
А ~~не~~ міле — мілим.
Роки тихенько плили.
В Уляни, подруги, були
Розділені на категорію.
Уляна, нікого не дурила,
Лиш хлопцям „Я хворію“...
Завжди говорила.
Ну, як не засміялись?
От, Уляночка „проноза“,
Примушувала боятись
Якогось туберкульоза.
Дівчата, її годили,
Всім з нею ділилися.
А хлопці її любили,
Аж між собою бились.
Всі Уляною дорожили.
Жонаті кликали: „невістка“;
Або жартуючи дражнили:
„Лиха комуністка“.
В Уляни серце віщувало:
„Сьогодні щось має бути!“
Кортіло їй піти помалу

До однієї каюти.
В обід зайдла в каюту
І вся там зімліла.
Антона, з Ялти, з приюту,
Там вона зустріла.
Пізнала його Уляна.
Він Уляну також.
Він раз лише глянув
Й не витримав, заплакав.
— „Чому, Антоне, не танцюєш?
Ти — ялтинський репортер!
Як і чим тут працюєш?..“
— „Як робітник, як монтер...
Дуже тяжко. Клопи, блохи,
Не дають спати в гуртожитку.
Я немаю, ані трохи,
Із життя пожитку“...
Сирітка-Уляна, рахується богата,
Має хату огородець, двір.
Коли поборе Антон своє горе?
Антон-сиротина живе, як звір.
Уляна з Антоном сьогодні зійшлася.
Диво є дивом. Чудовий талан.
Уляна душою йому віддалася.
Антон був ченмо-молоденький пан.
Вони разом тинялися.
Не буду казати,
Як сироти кохалися;

Гріх те людям знати.
Антон був українець,
Уляна, його любила,
І завжди йому гостинець
До праці носила.
Антона мучило вагання.
Він, руками стидячись махав.
Був молодий, повний кохання,
Але кохати — не кохав.
Було підуть, на цілий день,
В неділю гуляти
І почне Уляна, як вивіденъ,
Антона питати:
„Розкажи мені, Антоне,
Коли вже потоне
Наше лихо із бідою
Й піде за водою?“
Антон довго розказував:
Де він народився;
Як торбину зав'язував;
Чому в Одесу прибився . . .
Антон походження сказав
І на мапі показав.
„...З хутора „робутого“
Біля Карабутова . . .“
— „Розкажи мені, Уляно,
Твоє горе бите!
— Чи твоє щастя продано

А чи є розлите?“
Уляночка заспівала.
Пісня так лунала
Із далека, аж лелека
З берега прогнала:
„Чорне море є глибоке,
Не видно у ньому дна.
Мое горе є ще глибше:
На світі однім-одна.
Лижуть берег морські хвилі
І від берега біжать.
Усі мої рідні й милі
В Сибірі мертвими лежать.
Не плач, бідна сиротина,
Хоч серце й плакати бажа!
Твоя мати — Україна
А чорне море — небожа“.
Все, все, Уляна розказала,
(Вже нам лихо знане)
І закінчила з слізами:
„Я, токож, те саме“.
Ой, моя Уляна!
Уляна дуже гарна.
Гарненько на неї придивися!
Коли вона гляне
То серце зів'яне.
Про неї співатимутъ колись.
Одеська Уляна,

Уляна — українка.
Уляпочка — діамант душа:
Прийде поцілує,
Ніжно помилує,
Радість у життя підміша.
Чарівна Уляна,
Яка є ти красуня?
Уляночка --- зірочка *з енотом*.
Любіть всі Уляну!
За неї я в'яну.
Її ідеали не малі.
Чудова Уляна,
Розкішна і жвава.
Уляна вмерти не дає.
Уляночка --- квітка.
Уляночка --- дітка.
Уляночка --- щастя твоє.
„Одружимося, Уляно,
І посвятимось родині!
Удвох краще серед лану,
Кажуть, їсти дині“.
„Антоне, мій соколе,
Не цурайсь мене ніколи,
Люблю тебе, як Україну,
Коли покинеш, я загину“.
Отак вони розмовляли.
Де в них річі бралися?
Одно другого підмовляли

І плакали й сміялись.
Уляна, Антона забрала
І, давши йому кімнату,
Варила, прасувала, прала,
І не брала плату.
Антон добре почував
І оцю пісню співав:
„Уляно, Уляно, збуди мене рано,
Збуди мене рано, щоб ще не світало;
Щоб сірі гуси ще не ґеркотали;
Щоб в саду соловейки ще не щебетали!
А дівчина, Уляна, милого любила,
Вона його рано та й не розбудила.
Прокинувся милюй, милюй молоденький,
Коли був на дворі рапочок біленький.
Надворі послався рапочок біленький.
Вже милого кликав, коник вороненький.
На коню удила з білого заліза.
Дівчина Уляна до серця підлізла.
На коню поводя з блакитного шовку.
А сам молоденький з Київського полку.
Вояк молоденький, з київського полку,
За ніч звів дівчину із розуму й толку.
Дівчину ізвівши й на коника сівши,
Як орел сизокрилий, полинув геть, милюй.
Уляна ридає й на слід поглядає
Та сама-собі докір і вину накидає:
Коли б же я знала, була, що покине,

Я б його сідельце та й позолотила;
Я б його сорочку всю шовком обшила“.
Антон, закінчивши співати
Своїм теноро-басом,
До Уляни пішов гуляти,
З таким викрутасом:
„Прийшов тебе провідати,
Щоб спільно пообідати“,
Уляна, його посадила,
І давши ложку, миску . . .
Щоб краще угодила,
Сама сіла близько,
Найлісь доброго борщу.
„Тримай, тримай, ой, впущу!!!
Ой, ле-ле! Ізненацька,
(Така є душа юнацька)
Вони двос, серед хати,
Заходились жартувати.
Уляна, Антона ~~в~~щіпнула
Обережно за спину
І тихенько шепнула:
„Я тебе покину“...
Жартувати добре вміє,
Дивлячися в очі.
Антон горить, ніяковіє,
І сказати щось хоче.
Вона, йому не давала
Й словечка сказати,

І тисла, і обіймала . . .
Вміла жартувати,
Повір мені добродіє.
Ох, чуття дівоче,
Все вміє, як подіє,
Аж в серці лоскоче.
Антон хотів боротись братись.
Зчинився в хаті галас.
Уляна перестала гратись
І щиро призналася:
„Я жартую, мій голубе!
Ти, вже майже плачеш.
Безмежно я люблю тебе.
Хіба ти не бачиш?
Ми — сирітки не домучені,
Пам'ятай, ми вже заручені...“
Так, Антон син куркуля,
Із Уляною гуля.

IV

Одеса, гей, Одеса,
Що тобі зліпити?!
Якби тобі колеса
Та дишло причипити.
Тебе можна возити
По цілім земнім гльобі,
(З грішми за візити)
Бо є краса у тобі.

Гарна ти є літом,
Гарна в зимну пору.
Слава твоя, над світом,
Піднялася вгору.
Тут, моя пам'ять загубила
Ключ від інтересу:
Чому страшенно любила
Уляна Одесу?
Чи тому що тисячами
У ній мордували?
Мертвих разом із річами
В саманках ховали.
Чи збиралися в місті
„Чумку“ відчинити,
Щоб на вражіх комуністів
Злу чуму пустити?
Не відкривай, голубочко,
Борони тебе, Боже!
Їм пішлються пелюлечки.
Чума їм не поможе.
В Кремлі, сидять негідні,
Крицею заперті.
Від чуми, люди бідні,
Всюди будуть мерти...
Стукотять і гуркотять лиходійники,
Червоно... кати, злі розбійники.
А вітер з поля
І хвиля з моря.

Любов творить гори горя,
Не любов, а комуністи,
Окупанти й анархісти.
Трапилося це — весною,
Перед другою світовою
Людьми проклятою війною:
Лютє лихо не минало
Дядинину хату,
Прийшло й Антона забрало,
Як і інших багато.
У скриньку, коло хати,
Антон папірець укинув.
Люди боялись читати.
„Уляночко! Загинув“...
„Саботаж“, йому пришили,
„Ворога“, „троцькіста“...
Тому, що він помилився
І зле якось подивився
Оком на комуніста.
Зник Тонік, як утопився,
Ні звуку, ні слуху,
Ніби в землю провалився;
Знищили, як муху.
Уляна, Антона чекає,
Як дитина матір,
Розпитує та виглядає
Між людьми і в хаті,
З передачою носилася

Ї просила передати.
Вартові всі бісилися
І не хотіли брати . . .
Із моря вітер віє
Ї Одесою гуля.
Уляна мрію мріє
І тихо розмовля:
„Навіщо я родилась?
Як вік жити самій?
В Антона улюбилась.
Він тепер в тюрмі.
Він має очі пильні.
Він має: гарний стан,
Груди й плечі сильні.
Він мій єдиний пан“...
Дні проходили — минали,
Подібно дням Вавилона.
Люди справу розізнали.
Немає живого Антона.
Вечором, Уляні розказали
Дві злякані молодиці,
Коли Антона розстріляли
В Одеській в'язниці.
Уляна обличчям змінилася
І впала серед хати.
Жінки з нею водилися.
Не буду казати,

Що з нею трапилося.
Чого жах не творить?
За подушку злапалася
І лежить, не говортий.
Жінки, коли вийшли з хати
І Уляну одну лишили,
Почали себе питати:
„Чи ми не согрішили?“...
Уляночка одна в хаті,
Антона гукає,
Дядину, батька, матір...
Нікого немає.
„Всі мертві“ — промовила.
По хаті метушилась.
„Всі мертві... поховані...
Чому ж я лишилася?
Немає мукам відпочинку,
Не хочу жити далі!“
Скинула свою хустинку.
Ізняла сандалі.
Через вікно вискочила.
Пішла. В човен сіла.
Взявши весла, вистирчила.
Раз! Два!.. Полетіла,
Не полетіла — поплила,
Щоб менша слава була.
Пливе, дівча, у човні над водою.
Вихають хвилі човен — вих та вих.

„Морська вода візьми мене з собою!
Я не хочу бути у живих!
Не можу сачити я страдників голодних!
Не можу стриматись! (Так допекли кати)
Пливу в обійми хвиль морських холодних,
Пливу на смерть! О, Господи, прости!
Кому я зло на світі ізробила?
О, Боже мій, я є із мучениць!
Я, все-одно, не знаю, де могила
Моїх батьків, братів і двох сестриць.“
Прозора ніч. Берег сіріс.
~~Бл~~истить морське лоно.
В Уляни серце мліє
І тіло холоне.
Місяць й зірки з'явилися
По небі гуляти.
Уляночка спинилася
І стала розмовляти:
„Місяченку кругло лицій,
Ти – великий лицар;
Ти водами володієш
І диво-дивом дієш;
Ти все бачиш
Та не плачеш,
Бо плакати не смієш.
Дивись, дивись, Місяченку!
Дивіться всі зорі!
Придивляйтесь гарненько,

Що твориться в морі!
Більше плакати не буду.
Вже сліз я немаю.
Назавжди все забуду
І сама себе сковаю.
Тут, комуністи живуть бушно,
Не комуністам — є душно.
Без роду — у воду.
Прийми, море, мое тіло!
Боже, прийми душу!
Мое серце скам'яніло.
Я топитись мушу.“
Так вона сказала.
За перса злапала.
На Одесу подивилась.
Вся дрижавши похилилась
І в море упала.
Пару разів підкинулась.
Далеко човен пхнула.
Пивши воду, захлинулася.
Буль буль... ПО-ТО-О-НУ-ЛА.
Наступний день, хвилі били,
Чорне море грало.
В Одесі люди говорили:
„Уляни не стало...“
В Лузанівці говорили.
В Крижанівці слава.
А човен, води повен,

Шід водою плава.
І сьогодні, під водою,
Той човен гуляє.
А Уляни молодої
На світі немає.
Увагу гарно звертайте!
Ці часи бували.
Гірко за них, пам'ятайте,
Дівки діували.
Вибачайте, добрі люди,
Коли не до діла.
ІЦо робити?

 Так трапилось.
Так вона хотіла.
Вам здається, помилилась
Уляночка — квітка.
Не одна так утопилася,
В мій час, одесітка.
Розірвали серде і груди,
Хижо-лютій акули.
Мабуть, в Одесі, люди,
Уляну забули?

Вересень, 1941 року.
(На шляху з Одеси).

ПРИМІТКИ

*) В. І. Ленін жив і діяв в кінці XIX і початку ХХ сторіччя. Обдарований великим реформаторським духом, був післаний пхнути вельми грішний петербургський престол, який падаючи розрушив ненаситну російську монархію-загарбницю. Ленін, виконуючи своє післання, покликав до чину нову ябеду, агресорку — червону зірку, про обов'язковий прихід якої було дано знати пророкові Ездрі (повна Біблія). Користаючись Біблією, О. Пушкін перехвалив її („До Чаадаєва“).

**) Й. Сталін був найпідлішим і найгрішнішим створінням 20-го сторіччя. Він післаний високо підняти над землею повну зла і блуду червону зірку для того, щоб вона розбилась, падаючи.

***) Безслідно знищивши власників фабрик, заводів та економій, червоний кремль приступив до скасування будьякої людської власності. Для ограбування народів, кремль використав класовість. Всіх заможніших селян комуністи протрактували „класовими ворогами—куркулями“, а міських ремісників і торговців „буржуями та крамарями“. В 30-х роках всіх іх зліквідували „як класу“, зіслали „на засилку“ в сибірські пустелі, де й зник за ними слід.

*****) Комуністи голodom, терором і депресіями знищили міліони родин, переважно батьків, в наслідок чого було з'ясовано дуже багато безпритульних дітей-сиріт. В той час, з наказу Кремля був створений приславутій приют „Комуна імені Балицького“, якою пройшло тяжкі тисячі сиріт.

6

7